

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Центр болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова
Історичний факультет

Центр досліджень міжетнічних відносин у Східній Європі (Харків)
Запорізький національний університет
Історичний факультет

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет історії та філософії

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
НДІ європейської інтеграції та регіональних досліджень

Болгарська академія наук
Інститут балканістики з Центром фракології
Інститут історичних досліджень

Альбертський університет
Канадський інститут українських студій

ЧОРНЕ МОРЕ ТА ПРИЧОРНОМОР'Я ЯК КОНТАКТНА ЗОНА ЦИВІЛІЗАЦІЙ ТА КУЛЬТУР

(ІХ Дриновські читання)

Програма міжнародної наукової конференції

22–23 листопада 2018 р.

Харків - 2018

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Бакіров Віль – ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д. соц. н., проф., академік Національної академії наук України (**голова**);

Станчев Михайло – завідувач кафедри нової та новітньої історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д. іст. н., проф., Іноземний член Болгарської академії наук (**заступник голови**);

Страшнюк Сергій – директор Центру болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к. іст. н., доц. (**відповідальний секретар**).

Члени оргкомітету:

Бачинська Олена – завідувачка кафедри історії України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, д. іст. н., проф.;

Біткова Тетяна – керівник Українсько-польського академічного центру науки та культури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к. ек. н., доц.;

Вачков Даніел – директор Інститут історичних досліджень Болгарської академії наук, д-р, доц.;

Домановський Андрій – доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к. іст. н., доц.;

Елдаров Светлозар – провідний науковий співробітник Інституту балканістики з Центром фракології Болгарської академії наук, д. іст. н., проф.;

Журавльова Ірина – директор Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Кравченко Володимир – директор Програми сучасних українських студій Канадського інституту українських студій Альбертського університету, д. іст. н., проф.;

Круглашов Анатолій – директор Науково-дослідного інституту європейської інтеграції та регіональних досліджень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, д. політ. н., проф.;

Литовченко Сергій – декан історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к. іст. н., доц.;

Миколенко Дмитро – доцент кафедри нової та новітньої історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к. іст. н., доц.;

Мільчев Володимир – декан історичного факультету Запорізького національного університету, д. іст. н., проф.;

Прігарін Олександр – професор кафедри археології та етнології України Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, д. іст. н., проф.;

Ручинська Оксана – доцент кафедри історії стародавнього світу та середніх віків Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к. іст. н., доц.;

Саленков Володимир – голова Харківського міського товариства болгарської культури імені М. Дринова;

Сорочан Сергій – завідувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, д. іст. н., проф.;

Харченко Артем – співголова та координатор академічних проєктів Центру досліджень міжетнічних відносин у Східній Європі, доцент кафедри політичної історії Харківського технічного університету «Харківський політехнічний інститут», к. іст. н., доц.;

Ченчик Дмитро – доцент кафедри нової та новітньої історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, к. іст. н., доц.

КАЛЕНДАР РОБОТИ

22 листопада

8.00–10.00 – реєстрація учасників (фойє Зали засідань Ученої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, IV поверх Головного корпусу, пл. Свободи, 4)

10.00–13.00 – пленарне засідання (Зала засідань Ученої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна)

14.00–18.00 – робота секцій (за програмою)

18.15–21.00 – неформальна зустріч (кафе «Бункер», цокольний поверх Головного корпусу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна)

23 листопада

09.00–13.00 – робота секцій (за програмою)

14.00–18.00 – засідання «круглого столу» (Конференц-зала Прем'єр-паласу, проспект Незалежності, 2)

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ

Доповідь на пленарному засіданні – до 25 хвилин;

Доповідь на «круглому столі» – до 20 хвилин;

Доповідь на секційному засіданні – до 15 хвилин;

Виступ на секції – до 5 хвилин.

Робочими мовами конференції є українська, болгарська, англійська, російська.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ
22 листопада, четвер, 10.00–13.00
Зала засідань Ученої ради

(IV поверх Головного корпусу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна)

Головують: Віль Бакіров, д. соц. н., проф., академік НАН України, ректор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Володимир Кравченко, д. іст. н., проф., голова Програми сучасних українських студій Канадського інституту українських студій Альбертського університету;

Михайло Станчев, д. іст. н., проф., Іноземний член Болгарської академії наук, завідувач кафедри нової та новітньої історії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Секретар: Сергій Страшнюк, к. іст. н., доц., директор Центру болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова

Вступне слово ректора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, академіка НАН України, професора **Віля Бакірова**

Вітальне слово голови Болгарської академії наук академіка **Юліана Ревалського**

Вітальне слово директора Програми сучасних українських студій Канадського інституту українських студій Альбертського університету, д. іст. н., професора **Володимира Кравченка**

Доповіді

The Rise of Byzantion: between Orient and the Occident

Ваня Лозанова-Станчева, д. іст. н., проф., заст. директора, керівник Центру фракології (Інститут балканістики з Центром фракології БАН, м. Софія, Болгарія)

Трикутник візантійсько-болгарсько-руського конфлікту в Західному Причорномор'ї X століття в інтерпретації Марина Дринова

Марина Домановська, к. іст. н., н. с. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Стратегічне бачення Чорноморського регіону в політиці болгарських урядів (1885-1915 pp.)

Бісер Георгієв, д. іст. н., проф. (Шуменський університет імені єпископа Костянтина Преславського, Болгарія)

«Чорне море» як модель інтеркультурної комунікації у фокусі дослідження сучасної болгарської етнології

Оксана Микитенко, д. філ. н., п. н. с. (Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України)

Презентації

«Схід – Захід. Історико-культурний збірник» (EAST / WEST JOURNAL. The Scholarly Journal for History and Culture). Харків – Едмонтон, 1998–2018

Володимир Кравченко, д. іст. н., проф. (Канадський інститут українських студій Альбертського університету), Андрій Домановський, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

«Чорноморська минувшина». Науковий часопис відділу історії козацтва на Півдні України НДІ козацтва Інституту історії України НАН України. Одеса-Київ, 2006-2018

Олена Бачинська, д. іст. н., проф. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

«Дриновський збірник / Дриновски сборник». Щорічник Болгарської академії наук та Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Харків-Софія, 2007-2018.

Сергій Страшнюк, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Владимир Сафронов-Дринов. Марин Дринов – семейная летопись к 180-летию со дня рождения. Воронеж, 2018. 208 с.

Михайло Станчев, д. іст. н., проф. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

СЕКЦІЯ І
ПОНТ ЕВКСИНСЬКИЙ:
АНТИЧНЕ ПРИЧОРНОМОР'Я ТА СВІТ ВАРВАРІВ
22 листопада, четвер, 14. 00–18. 00
Музей археології Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна (1-й поверх Головного корпусу)

Модератори: Калін Порожанов, д. іст. н., проф.;
Оксана Ручинська, к. іст. н., доц.

Секретар: Андрій Рябко, аспірант

Доповіді

Досвід дослідження металу срібних виробів з сарматських поховань Північного Причорномор'я

Євгенія Величко, с. н. с. (Музей історичних коштовностей України, філія Національного музею історії України, м. Київ)

Фракійці та елліни у Південно-Західному Причорномор'ї

Калін Порожанов, д. іст. н., проф. (Інститут балканістики з Центром фракології БАН, м. Софія; Південно-Західний університет імені Неофіта Рильського, Благосєвград, Болгарія)

Західнопонтійське узбережжя в античній письмовій традиції

Стела Монєва, д-р, доц. (Великотирновський університет імені Святих Кирила та Мефодія, Болгарія)

Західнопонтійські евергети та благодійники полісів

Оксана Ручинська, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Міжетнічні контакти в елліністичному Причорномор'ї: північне пограниччя хори Херсонеса Таврійського та світ варварів за археологічними джерелами

Вікторія Котенко, к. іст. н., п. н. с. (Національний музей-заповідник українського гончарства, м. Полтава)

Кава-брейк

Греко-фракійські риси на гребені з кургану Солоха

Ганна Вертієнко, к. іст. н., н. с. (Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України)

Східнобалканські коріння пекторалі з Товстої Могили

Леонід Бабенко, с. н. с. (Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова)

Дослідження розбрату синів царя Перісада I у загальному контексті розвитку ранньоелліністичної військової тактики

Володимир Крамський, магістр (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Античні теракоти з пізньоскіфських поселень Нижнього Подністров'я (до питання взаємодії античної та варварської культур)

Катерина Савельєва, м. н. с. (Інститут археології України НАН України, Одеська філія)

Нижнє Подністров'я перших століть нашої ери – контактна зона античної та варварської культур

Олег Савельєв, м. н. с. (Інститут археології України НАН України, Одеська філія)

23 листопада, п'ятниця, 9.00–13.00

Доповіді

«...Анахарсіс, еллін по матері»: Північне Причорномор'я в античній традиції про Семеро мудреців

Віктор Ставнюк, д. іст. н., проф. (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

Трансформації в системі освіти і виховання громадянина в античних полісах Північного Причорномор'я у зв'язку з поширенням влади Риму

Андрій Рябко, аспірант (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Загибель Деціїв. Розгром римської армії біля Абрітусу як кульмінація Скіфської війни 250-251 гг.

Олег Вус, к. іст. н., незалежний дослідник (Львів)

Херсонеський гарнізон кінця III – V століть (Між наративом та епіграфікою: історична наука в конструюванні прийдешнього)

Костянтин Колесников, д. юр. н., проф. (Університет митної справи та фінансів, Дніпро)

Про єпископа Капітона і церкву Св. Петра у Херсонесі-Херсоні

Михайло Фомін, к. іст. н., доц. (Харківська державна академія культури)

Кава-брейк

СЕКЦІЯ П
ЧОРНОМОРСЬКИЙ ВИМІР ВІЗАНТІЙСЬКОЇ ОЙКУМЕНИ

22 листопада, четвер, 14.00–18.00

**Центр болгаристики та балканських досліджень імені М. Дринова
(ауд. IV-93 Північного корпусу)**

Модератори: Ліляна Сімеонова, д. іст. н., проф.;

Сергій Сорочан, д. іст. н., проф.

Секретар: Марія Пархоменко, к. іст. н., викл.

Доповіді

Портова інфраструктура Північного Причорномор'я у візантійський період:
археологічний контекст

Марія Тимошенко, к. іст. н., п. н. с. (Музей історії міста Києва)

Візантійський Херсон у кліматичних змінах доби раннього середньовіччя

Марія Пархоменко, к. іст. н., викл. (Школа мистецтв Харківської міської ради)

Ще раз про архітектурний ансамбль Уваровської базилики у візантійському Херсоні

Сергій Сорочан, д. іст. н., проф. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Севастополь – приморський? Війна – превентивна? До питання про локалізацію і характер арабо-візантійської битви 692 р.

Андрій Домановський, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Кава-брейк

Нові дослідження легенди про заснування Києва

Іван Іванов, д. біол. н., проф. (Тракійський університет, м. Стара Загора, Болгарія), Маріана Мінкова, д-р археології, зав. відділом (Регіональний історичний музей – Стара Загора, Болгарія)

Нащадки придунайських антів на північно-західному кордоні Хозарського каганату

Олег Бубенок, д. іст. н., проф. (Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України)

Старослов'янська культова поезія (IX–X століття)

Веселин Панайотов, д-р, проф. (Шуменський університет імені єпископа Константина Преславського, Болгарія)

Відродження торгівлі у Чорноморському регіоні в X столітті
**Ліляна Сімеонова, д. іст. н., проф. (Інститут балканістики з Центром
фракології БАН, м. Софія, Болгарія)**

23 листопада, п'ятниця, 9.00–13.00

Доповіді

Black Sea in the Byzantine-Bulgarian relations (VII – XIV centuries)

**Димитар Димитров, д-р, доц. (Ведикотирновський університет імені Святих
Кирила та Мефодія, Болгарія)**

Внесок Федора Успенського у вивчення історії Першого Болгарського царства

**Оксана Василюк, к. іст. н., с. н. с. (Інститут сходознавства імені
А. Ю. Кримського НАН України)**

Про візантійський вплив на Русь та його відображення у творчості В. С. Іконникова
(1841–1923)

Сергій Ліман, д. іст. н., проф. (Харківська державна академія культури)

Візантійські впливи на життя та діяльність короля Русі Данила Романовича

**Тарас Чугуй, к. іст. н., директор Центру українських студій імені Д. І. Багалія
(Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)**

Кава-брейк

Договори Русі з греками і слов'янські замовляння з території України (в контексті
міжкультурних зв'язків народів Північного Причорноморського регіону)

**Василь Балашок, к. іст. н., с. н. с., Тетяна Шевчук, к. ф. н., с. н. с. (Інститут
мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського
НАН України)**

Культурно-цивілізаційні зв'язки населення Нижнього Подніпров'я та Північного
Причорномор'я за часів Золотої Орди

Михайло Єльніков, к. іст. н., доц. (Запорізький національний університет)

Генуезький міф Білгорода-Дністровського

**Олег Луговий, к. іст. н., доц. (Одеський національний університет імені
І. І. Мечникова)**

Участь католиків Львівської митрополичої архідієцезії у хрестоносному русі
для порятунку Константинополя (1443–1465 pp.)

**Роман Івашко, аспірант (Львівський національний університет імені Івана
Франка)**

СЕКЦІЯ III
ЧОРНЕ МОРЕ – «ВНУТРІШНЄ ОЗЕРО» ОСМАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ?
22 листопада, четвер, 14.00–18.00
Археологічний центр історичного факультету
(Аудиторія IV-89 Північного корпусу)

Модератори: Володимир Мільчев, д. іст. н., проф.;
Владислав Грибовський, к. іст. н., с. н. с.
Секретар: Альона Походнякова, аспірантка

Доповіді

Вплив природних характеристик місцевості на процеси урбанізації Південно-Західного Причорномор'я у XIII–XVIII ст.

Андрій Красножон, к. іст. н., приват-проф.
(ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса)

Османська Балаклава (1475–1772 рр.)

Сергій Дьячков, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Соціальна структура мусульманської знаті Криму (османський вплив)

Ольга Мавріна, к. іст. н., с. н. с. (Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України)

Чорне море в реаліях політики Англії останньої третини XVI ст.

Олег Дьомін, д. іст. н., проф. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Кава-брейк

Чумацтво в системі причорноморської торгівлі: історіографія проблеми

Віталій Андрєєв, проф., д. іст. н. (Київський університет імені Бориса Грінченка)

Здобичницькі шляхи українського козацтва у кінці XVI – XVII ст.

Оксана Амеліна, аспірантка (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Чорноморський вектор спільної військової активності запорізького та донського козацтва у першій половині XVII ст.

Віктор Брехуненко, д. іст. н., п. н. с (Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України)

Чорноморський басейн як фактор зовнішньої політики та об'єкт територіальних претензій Війська Запорізького Низового у XVIII ст.

Володимир Мільчев, д. іст. н., проф. (Запорізький національний університет)

23 листопада, п'ятниця, 9.00–13.00

Доповіді

Повстання єдисанських і буджацьких ногайців 1758 р. та його зв'язок із Семирічною війною

Владислав Грибовський, к. іст. н., с. н. с (Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України)

О. Ф. Нікіфоров – консул Російської імперії в Кримському ханстві (1763–1765)

Світлана Андрєєва, к. іст. н., доц. (Херсонський державний університет)

Візуальне «освоєння» Чорного моря Російською імперією у другій половині XVIII століття: аналіз ідеологічних конструктів

Віктор Філас, к. іст. н., доц. (Хортицька національна академія, м. Запоріжжя)

Дунайсько-Балканський регіон у просторових координатах німецької історіографії доби Просвітництва

Сергій Ганус, ст. викладач (Ужгородський національний університет)

Кава-брейк

СЕКЦІЯ ІV

НА ВІСТРІ «СХІДНОГО ПИТАННЯ»: ЧОРНЕ МОРЕ ТА ПРОТОКИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХVІІІ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

22 листопада, четвер, 14.00–18.00

Конференц-зала Центральної наукової бібліотеки
(VІІІ поверх Головного корпусу університету)

Модератори: Олена Бачинська, д. іст. н., проф.;
Светлозар Елдаров, д. іст. н., проф.
Секретар: Катерина Харіна, бакалавр

Доповіді

Задунайська Січ в геополітичній ситуації Причорномор'я

Олена Бачинська, д. іст. н., проф. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Military support of annexation of Crimea by the Russian Empire against the reaction of Turkey, Prussia and Polish opponents in 1783

Тадеуш Срогош, д. іст. н., проф. (Університет імені Яна Длугоша, Ченстохова, Польща)

Причини та обставини появи Чорноморського козацького війська (1787–1792 рр.)

Беата Варґа, д. іст. н., проф. (Сегедський університет, Угорщина)

Прикордонні відносини Чорноморського козацького війська та османської адміністрації Анапи (кінець ХVІІІ – перша третина ХІХ ст.)

Дмитрій Сень, д. іст. н., проф. (Південний федеральний університет, Ростов-на-Дону, Росія)

Греки і порт Одеса: шлях збагачення і втрата надій (1794–1917 рр.)

Оксана Сніговська, к. п. н., доц., Андрій Малахіті, ст. викл. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Діяльність турецького консульства в Одесі (ХІХ – початок ХХ ст.)

Наталія Зуб, к. іст. н., н. с. (Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України)

Кава-брейк

The Foreign Christian Missionaries and their Influence in Ottoman Empire (1800–1912)

Владімір Янєв, д-р, ас. проф. (Інститут національної історії – Скоп'є, Македонія)

Східне питання як передумова та складова частина російсько-турецької війни 1806-1812 рр.

Владімір Міскевка, д. іст. н., проф. (Інститут історії Академії наук Республіки Молдова)

Мережа консульських представництв Сардинського королівства в українських портах у 1816-1862 рр.

Олена Феденко, к. іст. н., г. н. с. (Державний архів Одеської області)

«Сінопська різанина» 1853 року

Микола Саппа, д. с. н., проф. (Харківський національний університет внутрішніх справ), Олена Паніна, ст. викл. (Харківський національний аграрний університет)

Українське національне будівництво і «Східне питання»: Садик-паша та його козацька ідея

Володимир Полтораки, к. іст. н., доц. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

23 листопада, п'ятниця, 9.00–13.00

Доповіді

Питання дунайського судноплавства в міжнародних відносинах (середина XIX – середина XX ст.)

Лілія Циганенко, д. іст. н., проф., проректор (Ізмаїльський державний гуманітарний університет)

Чорноморське питання у міжнародних договорах 1878 року

Петко Ст. Петков, д-р, проф. (Великотирновський університет імені Святих Кирила та Мефодія, Болгарія)

«Засновники» 1879 року та їхні зв'язки з Північним Причорномор'ям

Мілко Палангурський, д. іст. н., проф. (Великотирновський університет імені Святих Кирила та Мефодія, Болгарія)

Балканське питання у Мідлтоніанській доповіді У. Гладстона

Станіслав Ковальський, к. іст. н., доц. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Події на Балканах в останній чверті XIX ст. очима турецьких письменників

Анна Рог, к. ф. н., доц. (Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України)

Кава-брейк

Russian Political Emigration in Romania and the Origins of the Romanian Socialist Movement (1870–1890s)

Флавіус Соломон, д-р, н. с. I ст. (Інститут історії Румунської академії наук, м. Ясси)

Трансформація російсько-англійського кондомініума на Балканах та його оцінка у працях болгарських соціал-демократів кінця XIX – початку XX ст.

Марія Тортіка (Лобанова), д. іст. н., доц. (Харківська державна академія культури)

The Researches of Petar Draganov as an Exchange of Knowledge between the Black Sea Region and the Balkans

Біляна Рістовська-Йосіфівська, д-р, проф. (Інститут національної історії – Скоп'є, Македонія)

Александр Александрович Башмаков та його візії вирішення Східного питання кінця XIX – початку XX століття

Светлозар Елдаров, д. іст. н., проф. (Інститут балканістики з Центром фракології БАН, м. Софія, Болгарія)

Діяльність воєно-інструкторських місій на Балканах у другій половині XIX – на початку XX ст.

Сергій Фалько, к. іст. н., доц. (Національна академія Національної гвардії України, м. Харків)

Кава-брейк, 13. 00-14.00

Доповіді

«Балканські сюжети» в етнодемографічному розвитку Одеси (друга половина XIX ст.)

Олександр Прігарін, д. іст. н., проф. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Балканські риси образу Одеси: шляхи формування та сучасні прояви

Галина Стоянова, к. і. н., доц. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Політична спадщина Стефана Стамболова у відносинах між Болгарією та Османською імперією (1895–1920 рр.)

Дмитро Миколенко, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Грецьке населення Османської імперії у висвітленні російських «Церковних ведомостей» 1905–1908 рр.

Богдан Затовський, аспірант (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Кава-брейк

Зовнішня політика Болгарії у 1908–1914 рр. в оцінці російської публіцистики
В'ячеслав Мартинов, аспірант (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Причорномор'я та Балкани на сторінках «Вестніка Європи» (1912-1913 рр.)
Наталія Самойленко, к. іст. н., доц. (Всеукраїнська асамблея болгар України, м. Полтава)

Капітан Самосєєв – доброволець у болгарській армії під час Балканських воєн
Нікіта Гусєв, к. іст. н., н. с. (Інститут слов'янознавства РАН, м. Москва, Росія)

СЕКЦІЯ V
«КОРОТКЕ» XX СТОЛІТТЯ: ЗМІНА ГЕОПОЛІТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ
ТА МІЖДЕРЖАВНІ ВІДНОСИНИ У ЧОРНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ
УПРОДОВЖ 1914–1991 рр.

22 листопада, четвер, 14.00–18. 00
Кирило-Мефодіївський центр ЦНБ
(аудиторія VII-49 Головного корпусу університету)

Модератори: Даніел Вачков, д-р, доц;
Ігор Срібняк, д. іст. н., проф.
Секретар: Роман Казанков, к. іст. н., ст. викл.

Доповіді

Імператорське сільськогосподарське товариство Півдня Росії: допомога державі та армії (1914–1919 рр.)

Майя Лисенко, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова)

Українські політичні організації та дипломатичні представництва в справах захисту полонених та інтернованих українців на теренах Османської імперії (1914–1921 рр.)

Ігор Срібняк, д. іст. н., проф. (Київський університет імені Бориса Грінченка)

Чорноморські військові бази Антанти 1918–1920 рр.: геополітичні проєкції нового статус-кво

Стефан Мінков, д-р, доц. (Шуменський університет імені єпископа Константина Преславського, Болгарія)

Функціонування одеського порту за перебування міста під денікінською владою (серпень 1919 – лютий 1920 р.)

В'ячеслав Потоцький, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

«На курорт мимоволі я потрапив в Галліполі»: воєнне студентство на шляху до еміграції (1920-1921 рр.)

Ольга Рябченко, д. іст. н., проф. (Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди)

Кава-брейк

Румунія як щит більшовицької експансії на Балкани у 1918–1920 та 1939–1941 роках

Дмитро Бондаренко, н. с. (Інститут стратегічних досліджень та прогнозів трансатлантичних процесів, м. Одеса)

Ідея Чорноморського союзу 1918-1922 рр. у столітній ретроспективі

Ірина Матяш, д. іст. н., проф. (Інститут історії України НАН України)

Впровадження нової економічної політики у болгарських селах Північного Причорномор'я (1921–1928 рр.)

Володимир Турков, к. іст. н., доц. (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка)

«Думи про море» у виданні Катерини Грушевської 1927 року в контексті концептуалізації історії півдня України у 20–30-х рр. ХХ ст.

Тетяна Шевчук, к. ф. н., с. н. с. (Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України)

The aliens, the predecessors or the ancestors? Iranian and Turkish peoples of the North Pontic Region in the contemporary Ukrainian perspective

Ґжегош Скруква, д-р, ас. проф. (Університет імені Адама Міцкевича, м. Познань, Польща)

23 листопада, п'ятниця, 9.00-13.00

Доповіді

Микола Аркас-Молодший та його дослідження історії Північного Чорномор'я

Дмитро Гордієнко, к. іст. н., с. н. с. (Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України)

Чорноморський регіон у радянських шкільних підручниках з історії: особливості інтерпретації

Роман Казанков, к. іст. н., ст. викл. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Нереалізовані проекти економічної інтеграції Чорноморського регіону в ХХ столітті

Данієл Вачков, д-р, доц., директор (Інститут історичних досліджень БАН, м. Софія, Болгарія)

Кава-брейк

Контент-аналітичне дослідження господарських книг болгарських сіл Буджака середини ХХ ст.

Олександр Ганчев, к. іст. н., доц. (Одеська національна академія зв'язку імені О. С. Попова)

Етнічні групи Буджака та їхнє ставлення до української державності (до і після 1991 року)

Наталка Аксьонова, к. іст. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Тема українсько-болгарських історичних зв'язків у вітчизняній історіографії 60–80-х років ХХ ст.

Сергій Пачев, к. іст. н., доц. (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького)

СЕКЦІЯ VI
ОЧЕС ТА РЕГІОНАЛЬНА ПІДСИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
В УМОВАХ ЕРОЗІЇ ТА КРАХУ ЯЛТИНСЬКО-ПОТСДАМСЬКОГО
ПОРЯДКУ

22 листопада, четвер, 14 00–18. 00
Конференц-зала екологічного факультету
(Аудиторія IV-82 Північного корпусу)

Модератори: Теофіл Рендюк, д. іст. н., проф., Надзвичайний та Повноважний Посол; Михайло Станчев, д. іст. н., проф., Іноземний член БАН
Секретар: Дар'я Прилуцька, студентка

Доповіді

Розвиток геополітичної ситуації в Причорномор'ї після 1991 року
Олександр Романюк, д. політ. н., проф. (Харківська державна академія культури)

The Economic, Security and Political Challenges Facing the Black Sea Economic Organization
Надя Бояджієва, д. юр. н., проф. (Інститут балканістики з Центром фракології БАН, м. Софія. Болгарія)

Соціокультурні виміри членства Болгарії в Організації Чорноморського Економічного Співробітництва
Димитар Сімеонов, д-р, доц. (Великотирновський університет імені Святих Кирила та Мефодія, Болгарія)

Чорноморський регіоналізм: інтеграційні стратегії Європейського Союзу та Росії
Олеся Михайлова, аспірантка (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Геополітичні ініціативи 1990-х рр. США на Балканах в оцінці Г. Кісінджера
Олександр Борунов, аспірант (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

Кава-брейк

Чорноморський регіон серед зовнішньополітичних інтересів США та Канади (кінець XX – початок XXI ст.)
Марина Бессонова, к. іст. н, доц., с. н. с. (Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», м. Київ)

Виклики безпеці Чорноморського басейну у XXI столітті

Владислав Лазаров, д-р (Університет бібліотечних та інформаційних технологій, м. Софія, Болгарія)

Зовнішньополітична стратегія Болгарії щодо співробітництва у Чорноморському регіоні

Богдан Грушецький, к. іст. н., пров. експерт (Проект «Підтримка впровадження Угоди про асоціацію між Україною та ЄС», м. Дніпро)

Меншини та міжнародні відносини в Чорноморському регіоні: Болгарія та болгарські спільноти за кордоном після 1989 року

Благовест Нягулов, д-р, доц. (Інститут історичних досліджень БАН, м. Софія, Болгарія)

Гагаузи як об'єкт діаспоральної політики Болгарії та Туреччини: порівняльний аналіз зовнішньополітичних підходів

Яна Волкова, к. політ. н., викл. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

23 листопада, п'ятниця, 9. 00–13. 00

Доповіді

Republic of Moldova at the frontier of Western and Slavic-Orthodox civilizations

Ауреліан Лаврік, д-р, ас. проф., с. н. с. (Академія збройних сил «Александр Бун», Кишинев, Молдова)

Грузія як міжнародний гравець у Чорноморському регіоні та поліцентричному світі XXI століття: історико-інституційний, зовнішньополітичний і політико-дипломатичний контексти

Вячеслав Ціватий, к. іст. н., доц. (Київський національний університет імені Тараса Шевченка)

Black Sea Region in the Polish political thought

Аркадіуш Моджеєвський, д. політ. н., проф. (Гданський університет, Польща)

Кінець Ялтинсько-Потсдамської системи та роль ООН у вирішенні сучасних міжнародних конфліктів

Андрій Омельченко, к. іст. н., доц. (Запорізький національний університет)

Blackseafor – невинуваті надії

Михайло Станчев, д. іст. н., проф. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

Кава-брейк

«М'яка сила» Росії та стратегія домінування у Чорноморському регіоні

Олександр Хара, аспірант (Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ)

Причини та наслідки агресії Росії проти держав Чорноморського регіону в 2008 та 2014 рр.

Валенти Балюк, д-р, проф. (Університет імені Марії Кюрі-Склядовської, м. Люблін, Польща)

Геополітичні та гео економічні зміни в Причорномор'ї після анексії Криму Російською Федерацією

Євгенія Горюнова, к. іст. н., доц. (Таврійський університет імені В. І. Вернадського, м. Київ)

Geopolitical disputes in the Black Sea Region

Фаті Ісені, проф. (Університет «Мати Тереза» – Скоп'є), Илбер Села, проф. (Університет Тетово, Македонія)

Добросусідство між країнами Причорноморського регіону: традиції та сучасність
Теоділ Рендюк, д. іст. н., проф., Надзвичайний та Повноважний Посол (Інститут добросусідства, м. Київ)

Romania and Republic of Moldova: new priorities and challenges in Black Sea Region
Валентина Теоса, д. політ. н., проф. (Молдавський державний університет, м. Кишинев)

Кава-брейк, 13.00 – 14. 00

Доповіді

The Balkan perspective toward the Black Sea security environment

Георгій Цветков, д-р, ас. проф. (Інститут національної оборони імені Г. С. Раковського, м. Софія, Болгарія)

Institution of referendum in Black Sea Region – rise or collapse of democracy?

Малгожата Подоляк, д-р, ад'юнкт (Університет імені Кюрі-Склядовської, м. Люблін, Польща)

Історична пам'ять: точки дотику та розбіжності у країнах Чорноморського регіону
Ольга Маклюк, к. іст. н., доц. (Запорізький національний університет)

Меморіальна політика суміжних держав у Причорноморському регіоні: геополітичні суперечки в епоху пост-правди

Світлана Коч, к. політ. н., доц., Юлія Узун, к. політ. н., доц. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)

The idea of a Balkan Commonwealth or Confederation: realistic or utopia?

Поліксені Пападакі, д-р, ас. проф. (Університет соціальних та політичних наук «Пантеон», м. Афіни, Греція)

Чи підходить балканський досвід урегулювання етнотериторіальних та міждержавних конфліктів для України?

Сергій Страшнюк, к. і. н., доц. (Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна)

КРУГЛИЙ СТІЛ
«ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ІНТЕГРАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ВІД КОНЦЕПЦІЇ МІЖМОР'Я ХХ СТ. ДО ПРОЕКТУ
ТРИМОР'Я ХХІ СТ.»

23 листопада, п'ятниця, 14.00–18.00

Конференц-зала Прем'єр-паласу (проспект Незалежності, 2)

Модератори: Анатолій Круглашов, д. політ. н., проф.;
Володимир Кравченко, д. іст. н., проф.

Секретар: Юрій Білоусов, аспірант

Доповіді

Ідея регіонального співробітництва в Центрально-Східній Європі в українській суспільно-політичній думці: історичні проекти та їх актуальне значення
Анатолій Круглашов, д. політ. н., проф. (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

Політичні та економічні аспекти Балто-Чорноморського співробітництва
Сергій Корсунський, д. фіз-мат. н., проф., Надзвичайний та Повноважний Посол, директор (Дипломатична академія при МЗС України)

The idea of «Intermarium» in foreign policy discourse of Ukrainian and Polish elites
Олексій Полегкий, д-р (Університет Антверпена, Бельгія)

Геополітичні проекти Міжмор'я та Тримор'я в контексті російської агресії
Ігор Тодоров, д. іст. н., проф. (Ужгородський національний університет)

Перерва

Trimarium Initiative – the 12 EU Eastern Flank Countries Infrastructural Integration
Пшемислав Журавський вель Граєвський, д. політ. н., проф. (Університет Лодзі, Польща)

Regional security and defense implications of the B9 and the Three Seas initiatives
Сабі Сабєв, д-р, генерал, член правління (Атлантична рада Болгарії)

Main threats and challenges before the Black Sea Union and Baltic Regions and Perspectives of Interregional cooperation
Ніка Чігадзе, д. політ. н., проф. (Міжнародний Чорноморський університет, Тбілісі, Грузія)

How to solve Ukraine's, Moldova's and Georgia's security dilemma? The idea of post-Soviet intermarium coalition

Андреас Умланд, д-р, с. н. с., Костянтин Федоренко, м. н. с. (Інститут євро-атлантичного співробітництва, м. Київ)

Дискусія

Звіт модераторів секцій

ДЛЯ НОТАТОК